

4 VRAAG- EN LUISTERVORMEN

- 1) De vraagstorm
- 2) Kritiek - repliek
- 3) SAQ
- 4) Kampvuurgesprek

Behorend bij het NVR-webinar
“Doorvragen zonder drammen”
5 november 2020

DE VRAAGSTORM - HET KALME ZUSJE VAN DE BRAINSTORM

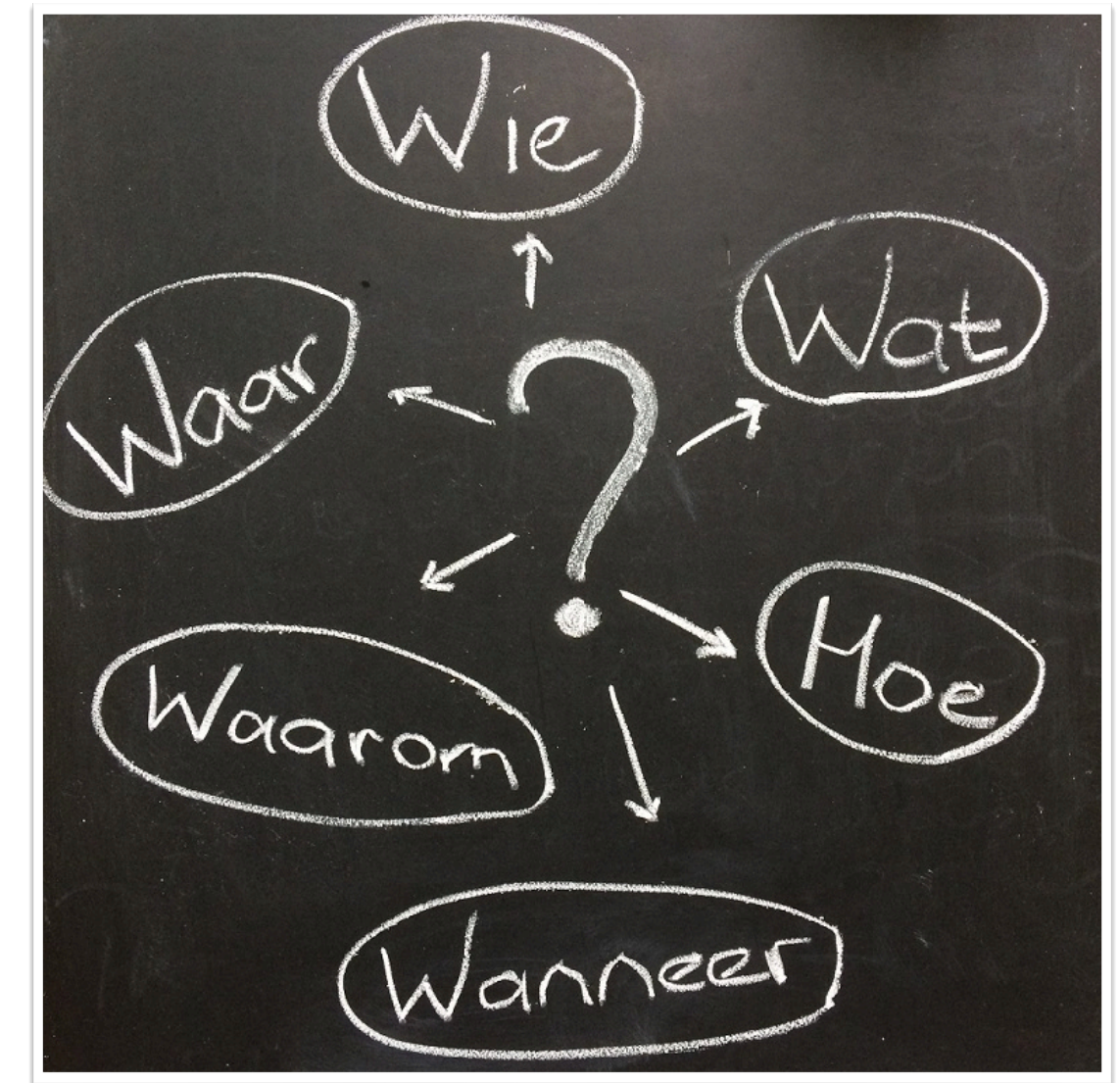
- Doel: met elkaar de beste vragen boven tafel krijgen
- Materiaal: grote vellen papier die op de muur kunnen (of digitale variant), goede stift en iemand die duidelijk maar snel kan schrijven
- Kies je thema/onderwerp
- Stel zo veel mogelijk vragen als je kunt en nummer alle vragen
 - Stop niet voor discussie, oordelen of antwoorden
 - Schrijf elke vraag precies zo op als hij is gesteld - het wachten zorgt voor rust
 - Vorm elke stelling/mening/statement/grap om tot een vraag
- Een betere of preciezer vraag? Gewoon ook stellen. Verdieping en verbreding is goed.
- Stiltes zijn de bedoeling, het gaat vaak een nieuwe kant op na de stilte
- Klaar? Kies uit alle (soms wel 100) de drie of vijf beste. Kies niet alleen je eigen vragen.

KIRITIEK EN REPLIEK

- Doel: de brug slaan tussen je eigen verhaal en wat relevant is voor de ander
- Materiaal: twee grote vellen papier, een voor de kritiek en een voor de repliek
- Stap 1: Start bij de ander. Verzamel onder elkaar alle vragen en kritiek die die ander (echt) heeft over het thema. Door het ze rechtstreeks te vragen, te onderzoeken (bijvoorbeeld online, bij de balie, bij de klachtenlijn) of te bedenken met een groep mensen die de ander kent. (Hoe eerlijker hoe beter.)
- Stap 2: Zet nu achter deze vragen en kritiek wat jij of jouw organisatie daar tegenover kan stellen: de repliek. Dit zijn jullie antwoorden op die vragen en kritiek.
- Stap 3: Maak het verhaal.
 - Wat niet gevraagd wordt, moet je ook niet zenden. Dat raakt de ander niet en heeft geen zin.
 - Waar je geen goed antwoord op hebt, moet je of intern oplossen, of toegeven ('Dat weten we niet'. 'Dat is zo. Daar kunnen/willen/mogen we niets aan veranderen'.)

SAQ - SHOULD ASK QUESTIONS

- Doel: de ander een stap verder helpen in zijn denken door juist heel erg voor de ander te denken.
- Als RKC doen we dit vaak, maar het is dus best een risicovolle werkvorm.
- Verzamel alle vragen waarvan je denkt dat het zou helpen om die te stellen. Vaak zitten die net een stap verder dan de raad ze zelf stelt.
- Je kunt de 5 w's en de h gebruiken om vragen te verdiepen of te specificeren.
- Op de volgende pagina's vind je de placemat die de RKC van Gorinchem maakte voor de gemeenteraad om hen te helpen met hun controlerende rol.

Opgave/kans

Beeldvorming

Planvorming

Opinie/oordeel

Besluit

Besluitvorming

Uitvoering en beheer

Toezen op uitvoering en eind-evaluatie

WIE HEEFT DIT BESTELD?

WANNEER BESLUITEN WE?

WAAR SLAAT DE WINST NEER?

HOE ZIET HET ER HALVERWEGE UIT?

WANNEER STOPT HET?

KRIJGEN WE SIGNALLEN?

WIE KAN HIER HET BEST OVER OORDELEN?

WAAROM NU?

WIE HEEFT EEN GROOT BELANG MAAR WEINIG INVLOED?

WIE DRAAGT WELKE KOSTEN OF RISICO'S?

WIE ZEGT DIT? WIE BEPAALT DIT?

ZULLEN WE SIGNALLEN SAMEN DUIDEN?

WAT DOET HET PROJECT / BELEID PRECIES

WAAR HIELP DIT?

WAARVOOR KOMT DIT IN DE PLAATS?

WIE HEEFT WAT NODIG (VAN DE GEMEENTE)?

WIE IS OF MAKEN WE WAAR VERANTWOORDE LIJK VOOR?

ZULLEN WE ERHEEN GAAN?

HOE GAAN UITKOMSTEN EN SIGNALLEN ONS BEREIKEN?

HOE DEMOCRATISCH GAAT HET?

WAT ERVAREN ZE?

WIE VINDT HET GELUKT? WIE NIET?

WIE HAD HIER LAST VAN?

IN WELKE ONTWIKKELING PAST DIT?

WAAR LEVERT DIT EXTRA BUREAUCRATIE OP?

WAT IS DE EERSTE STAP?

WIE KAN DE STEKKER ERUIT TREKKEN?

WAT BETEKENT DIT NOU VOOR...?

HOE LIEP HET (INTERN, EXTERN)?

VOOR WIE IS DIT RELEVANT?

WAT GAAT DE GEMEENTE DOEN, WAT ANDEREN?

WIE KRIJGT HIER LAST VAN?

MET WIE HEBBEN WE DIT (NIET) BESPROKEN?

GAAN WE SNELLER / TRAGER DAN VERWACHT?

WANNEER GAAN WE ER KIJKEN?

IS HET AF?

HELPENDE VRAGEN VOOR JE CONTROLERENDE ROL

ZULLEN WE ZE UITNODIGEN?

OM WIE GAAT HET?

WELKE CIJFERS EN ONDERZOEKEN HEBBEN WE AL?

WAT ZIEN WE ALS HET AF IS?

WIE SLAAN WE (STEEDS) OVER?

KLOPT HET NOG?

WAAROM WILDEN WE DIT?

WAT WAREN ONBEDOELDE EFFECTEN?

WELKE PROBLEMEN LOST DIT OP?

VOOR WIE MOET DIT LUKKEN?

WAAR GAAT MIJN FRACTIE EXTRA OP LETTEN?

WAAR KAN WIE BIJSTUREN?

HOE BETALEN WE HET?

WAAR LET DE RAAD OP EN WAT ZIEN WE DAN NU?

KUNNEN WE STOPPEN?

WELKE PATRONEN ZIEN WE?

WAT KOST DAT?

MOETEN WE STOPPEN?

KAMPVUURGESPREK

- Doel: alle wijsheid uit de groep verzamelen

- Stap 1. Het formuleren van de vraag

De inbrenger stelt zijn vraag aan de groep, bijgestaan door de facilitator.

- Stap 2. Verduidelijking van de vraag

De groep stelt verhelderende vragen aan de inbrenger. De facilitator helpt aan het einde van deze ronde de inbrenger de vraag aan te scherpen of te verduidelijken, naar aanleiding van de vragen van de groep.

- Stap 3. Delen van de collectieve wijsheid: ‘having their say’

De groepsleden delen hun visie, geven hun kijk op de zaak en geven advies. Ze mogen dat doen vanuit hun eigen rol maar ook vanuit een andere rol, bijvoorbeeld de rol van de klant of een medewerker van een andere locatie of afdeling. Iedereen die iets wil zeggen stapt naar voren uit de kring, houdt een talking stick vast en spreekt zich uit. Hij legt de talking stick pas weer neer als hij helemaal is uitgesproken.

- Stap 4. Besluit, giving back

De inbrenger neemt een korte pauze en neemt een besluit of meerdere besluiten. Hij deelt vervolgens het besluit met de groep en bedankt de groep.